

Ειρήνη Αναστασοπούλου *

Ανάλυση

Γερμανία: Κλείνεται προ την (άκρα) δεξιά

Σε επικίνδυνες “ασκήσεις” προς την άκρα δεξιά επιδίδεται ο υποψήφιος καγκελάριος των Χριστιανικών κομμάτων θηρεύοντας ψήφους από την ακροδεξιά AfD. Θα σπάσει ένα ταμπού;

Η φονική επίθεση με μαχαίρι Αφγανού εναντίον παιδιών νηπιαγωγείου, που περνούσαν τυχαία από κεντρική πλατεία της βαυαρικής πόλης Ασάφενμπουργκ, έχει καταλυτική επίδραση στην προεκλογική εκστρατεία τέσσερις εβδομάδες πριν ανοίξουν οι γερμανικές κάλπες. Ακόμη κι αν ο Αφγανός που μαχαίρωσε τα παιδιά, σκοτώνοντας ένα από αυτά κι έναν ενήλικα, δεν έχει εξτρεμιστικό υπόβαθρο αλλά ψυχιατρικό πρόβλημα. Θα πρέπει να εκπλαγεί κανείς; Όχι. Από το 2015, από τότε δηλαδή που η καγκελάρια Μέρκελ “άνοιξε” τα σύνορα για τους κατατρεγμένους από τη Συρία, η μεταναστευτική πολιτική κυριαρχεί στον πολιτικό διάλογο. Αλλά σε ένα προεκλογικό περιβάλλον με την ακροδεξιά Εναλλακτική για την Γερμανία (AfD) να έρχεται σταθερά δεύτερη στις δημοσκοπήσεις με εργαλεία τα ξενοφοβικά, ρατσιστικά και αντιμεταναστευτικά συνθήματα, η επίθεση στο Ασάφενμπουργκ είναι βούτυρο στο ψωμί της. Και ο υποψήφιος καγκελάριος της Χριστιανικής Ένωσης Φρίντριχ Μερτς έπιασε το μήνυμα των καιρών.

Αμφιβολίες για τη συνταγματικότητα

Έχοντας “κολλήσει” δημοσκοπικά στην πρώτη θέση μεν αλλά στο 30% με 31%, όχι μόνο διέγινωσε την εκρηκτική δύναμη του μομέντουμ, αλλά προσπάθησε να την διοχετεύσει στην προεκλογική αρένα. Είναι μεμπτόν; Σε μια προεκλογική εκστρατεία τακτικισμοί επιτρέπονται, μπορεί να ισχυριστεί κανείς. Και το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα του Όλαφ Σολτς χρησιμοποιεί συχνά το σύνθημα “Κόμμα της Ειρήνης”, που σημαίνει τα πάντα και τίποτα. Έτσι, επιδεικνύοντας πολιτική ευκαμψία, ο κατά πάσα πιθανότητα επόμενος καγκελάριος της Γερμανίας πέρασε στην αντεπίθεση. Εκφράζοντας την οργή του για μια ακόμη μέσα σε λίγους μήνες φονική επίθεση με μαχαίρι από πρόσφυγα, υπερακόντισε σε λαϊκισμό και εξήγγειλε, ως νέος Τραμπ, ότι με το που βάλει το πόδι του στην καγκελαρία θα περιορίσει δραστικά τη μετανάστευση.

Και δεν σταμάτησε εκεί. Εξήγγειλε σχέδιο εκ πέντε σημείων, για το οποίο ο νομικός κόσμος της Γερμανίας εκφράζει αμφιβολίες για τη συνταγματικότητά του: 1. Συνεχείς μεθοριακούς ελέγχους με όλες τις γειτονικές χώρες, 2. Pushback όλων εκείνων που επιχειρούν να μπουν στη χώρα παράτυπα χωρίς να έχουν καν δικαίωμα αίτησης ασύλου, 3. Συνθήκες κράτησης των υπό απέλαση σε άδειους στρατώνες και κοντέινερ, 4. Αρμοδιότητες στην Ομοσπονδιακή Αστυνομία να ζητά εντάλματα σύλληψης και κράτησης ατόμων υπό απέλαση και 5. Παραμονή αορίστου χρόνου παράτυπων μεταναστών και επικίνδυνων ατόμων σε κέντρα κράτησης μέχρις ότου επιστρέψουν οικειοθελώς στη χώρα τους ή τους επιβληθεί μέτρο απέλασης.

Θα σπάσει ένα ταμπού;

Το “σπαγγάτο” του CDU προς τον (ακρο)δεξιό χώρο δεν σταματά εδώ. Ο Μερτς καταθέτει σήμερα στη Βουλή δύο προτάσεις. Μεταξύ άλλων κήρυξης της χώρας σε κατάσταση ανάγκης, κι ένα νομοσχέδιο αυστηροποίησης της μεταναστευτικής πολιτικής προς ψηφοφορία. Διακινδυνεύοντας να περάσουν με τις ψήφους του AfD, κάτι που θα ισοδυναμούσε με σπάσιμο ενός “ταμπού” για πρώτη φορά μετά τον Β΄ Παγκόσμιο

Πόλεμο, δηλαδή επίτευξη πλειοψηφίας με ψήφους ενός ακροδεξιού κόμματος, του οποίου η πρόεδρος αποκαλεί τον Αδόλφο Χίτλερ “κομμουνιστή”. “Δεν με νοιάζει ποιος θα ψηφίσει, το ότι δηλώνει ότι θα τα εγκρίνει το λάθος κόμμα, δεν σημαίνει ότι είναι λάθος αυτά που προτείνουμε” σημείωσε ο Μερτς.

Και για να ρίξει στάχτη στα μάτια συμπεριλαμβάνει και ένα καταγγελτικό απόσπασμα για το AfD. “Το AfD χρησιμοποιεί τα προβλήματα, τις ανησυχίες και τους φόβους που προκαλεί η μαζική παράτυπη μετανάστευση για να τροφοδοτήσει την ξеноφοβία και να κυκλοφορήσει θεωρίες συνωμοσίας”. Αντίγραφα των κοινοβουλευτικών πρωτοβουλιών του απέστειλε στο SPD, τους Πράσινους και τους Φιλελεύθερους, αλλά όχι στο AfD διαβεβαιώνοντας σε όλους τους τόνους ότι αποκλείει κάθε μετεκλογική συνεργασία με το ακροδεξιό κόμμα. Από το προεκλογικό “μπαλκόνι” στο Κρόϊτςμπεργκ του Βερολίνου ο Όλαφ Σολτς προειδοποίησε χθες βράδυ ότι ο Μερτς και το κόμμα του παίζουν με τη φωτιά και ότι δεν αντλαμβάνεται τη σπουδή ψήφισης προτάσεων και νομοθετικών πρωτοβουλιών, χωρίς κανένα αντίκτυπο στον κυβερνητικό έργο, με τη στήριξη του AfD, τη στιγμή που από τον περασμένο Οκτώβριο ελέγχονται τα εθνικά σύνορα, και έχει ήδη μειωθεί σημαντικά η παράτυπη μετανάστευση. “Όποιος παραβιάζει το Σύνταγμα και το ευρωπαϊκό δίκαιο, δεν μπορεί να γίνει καγκελάριος”, φώναξε στην κατάμεστη αίθουσα του Κρόϊτςμπεργκ. Η οργή Σολτς (και Χάμπεκ) έχει ημερομηνία λήξης. Γιατί ο Μερτς επιλέγει αυτόν τον ακραίο δρόμο μέχρι τις εκλογές. Μετά, όμως, τίθεται το ερώτημα: Με ποιους θα συκυβερνήσει, με το SPD ή τους Πράσινους;

Αποστασιοποιήθηκε ο Μητσοτάκης;

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο Φρίντριχ Μερτς έχει δεχθεί ήδη το πρώτο ράπισμα από τον αυστριακό καγκελάριο και υπουργό Εξωτερικών Αλεξάντερ Σάλενμπεργκ. Εκτός μικροφώνου προχθές στις Βρυξέλλες ακούστηκε ειπών “πρώτα τα Χριστιανικά κόμματα μάς κάνουν μάθημα πώς να περιορίσουμε το ακροδεξιό Κόμμα της Ελευθερίας (FPÖ), και στη συνέχεια οι ίδιοι προτείνουν παραβίαση του ευρωπαϊκού δίκαιου”. Αλλά κι άλλοι εταίροι από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ), όπως ο Κυριάκος Μητσοτάκης, εικάζεται επίσης ότι έχουν αποστασιοποιηθεί από τον Μερτς. Εδώ και μια δεκαετία, η Γερμανία στηλιτεύει την Ελλάδα και απαιτεί να τηρεί τους κανόνες του Δουβλίνου, να καταγράφει κάθε αιτούντα άσυλο και να εγγυάται ανθρώπινη φιλοξενία.

Σάλενμπεργκ και Μητσοτάκης βρέθηκαν τις προάλλες στο Βερολίνο, σε συνάντηση του ΕΛΚ, όπου το μεταναστευτικό ήταν πάνω στην ατζέντα. Στήριξη μπορεί να περιμένει ο Μερτς από κράτη-μέλη στα ανατολικά και βόρεια της ΕΕ, εκτεθειμένα σε οργανωμένη εισροή μεταναστών, όπως η Φινλανδία, η οποία έκλεισε τα σύνορά της με τη Ρωσία και δημιούργησε τις νομικές προϋποθέσεις για επαναπροωθήσεις.

*Εξωτερικός Συνεργάτης του Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, Δημοσιογράφος, Βερολίνο.